Swazoom Kinderopvang

SAMEN SPELEN EN LEREN VOOR ALLE KINDEREN VANAF 2 JAAR

PEDAGOGISCH BELEID VOORSCHOOL

www.swazoom.nl | 020 - 569 68 14

COLOFON

Pedagogisch Beleid Voorschool

Dit pedagogisch beleid voor de voorschool is een product van Swazoom Kinderopvang. Swazoom Kinderopvang biedt verantwoorde kinderopvang door heel Amsterdam Zuidoost. In dit document staat een omschrijving van de door Swazoom kenmerkende visie op de omgang met kinderen.

Versie :	6.0
Ingang :	Juli 2023
Doelgroep:	**Pedagogisch medewerkers, ouders**
Opslagplek:	**Qlink, Kwaliteitshandboek**

Met vragen over dit document kun je terecht bij de Beleidsmedewerker Kinderopvang.

Inhoud

COLOFON 2
Inleiding 5
Visie 5

1. De vier pedagogische basisdoelen 6
1.1 Het bieden van emotionele veiligheid 6
1.2 Het bevorderen van de persoonlijke competentie 6
1.3 Het bevorderen van de sociale competentie 6
1.4 Overdragen van waarden en normen 7

2. Interactievaardigheden 8
2.1 Sensitieve responsiviteit 8
2.2 Respect voor de autonomie 8
2.3 Structureren en leidinggeven 9
2.4 Praten en uitleggen 9
2.5 Ontwikkeling stimuleren 9

2.6 Begeleiden van onderlinge interacties 10

3. Opbrengst- en ontwikkelingsgericht werken 11
3.1 Taalontwikkeling 11
3.2 Lichamelijke ontwikkeling 12
3.3 Cognitieve ontwikkeling 12
3.4 Sociaal- emotionele ontwikkeling 12
3.5 Creatieve ontwikkeling 13
3.6 De rijke speel-leeromgeving 13

4. Methoden 15
4.1 Piramide 15
4.2 Uk & Puk 15
4.3 KIJK! 15

5. Zorgstructuur 16
5.1 Zorgcoördinator en extra zorg op de groepen 16

6. Een doorgaande lijn naar basisschool en BSO 17

7. De mentor 18
7.1 De taak van de mentor 18
7.2 Mentor – oudergesprekken 18
7.3 Observeren 18

8. Medewerkers in de praktijk 20
8.1 Pedagogisch medewerkers 20
8.2 Pedagogisch beleidsmedewerker 20
8.3 Pedagogisch coach 20
8.4 Zorgcoördinator 21
8.5 Stagiaires 21

9. Ouderbetrokkenheid 22

10. Praktische werkwijze 23
10.1 Openingstijden 23
10.4 Vaste gezichten criterium 24
10.5 3 uurs regeling 24
10.5 Wennen 24

Inleiding

Swazoom Kinderopvang is een organisatie met een maatschappelijke functie. Bij Swazoom Kinderopvang draait alles om de kinderen in Amsterdam Zuidoost. Hierbij staat het welbevinden van de kinderen voorop. Een kind dat zich prettig en op zijn gemak voelt is open, nieuwsgierig, vol zelfvertrouwen en evenwichtig. Dit zijn belangrijke aspecten die de pedagogisch medewerker kan stimuleren. Hoe? Door een veilige, voorspelbare en uitdagende groep te creëren.

Door de groep goed te organiseren zorgt de pedagogisch medewerker voor een sfeer waarin alle kinderen zich veilig en vertrouwd kunnen voelen. In een goed georganiseerde groep kunnen kinderen zich ontwikkelen en hun sociale vaardigheden uitbouwen. Hiervoor zijn kaders nodig. We hanteren een dagindeling en maken regels en afspraken met elkaar. Een vaste structuur biedt duidelijkheid en zorgt ervoor dat we op een fijne manier met elkaar omgaan. Ieder kind heeft een mentor. Dit is een pedagogisch medewerker op de groep. Een belangrijke taak is om de ontwikkeling van peuters objectief te volgen en goed te registreren. Dit gebeurd met het kindvolgsysteem KIJK! zo weet de mentor wat ieder kind nodig heeft.

Spelend leren staat centraal op onze voorscholen. Alle kinderen ontwikkelen zich in hun eigen tempo. Pedagogisch medewerkers hebben kennis over de ontwikkeling van kinderen. We gaan hier in ons beleid dieper op in door te kijken naar wat kinderen interessant vinden, wat ze begrijpen en kunnen, en wat meestal nog niet. In dit pedagogisch beleid is terug te vinden wat er verwacht mag worden van een kind, hoe dit kan aansluiten bij de interesse en hoe kinderen gestimuleerd kunnen worden in hun verdere ontwikkeling.

Missie

Bij Swazoom draait alles om kinderen in Amsterdam Zuidoost. We zien het als onze missie om voor onze kinderen een stimulerende, herkenbare en veilige omgeving te creëert, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Dit doen wij door de inzet van onze preventieve pedagogische expertise.

Visie

Swazoom Kinderopvang stimuleert kinderen in hun ontwikkeling door het werken met een educatief VVE programma die aansluit bij de basisschool. Kinderen worden gestimuleerd in hun taalontwikkeling door spelend te leren. Daarnaast hebben wij aandacht voor alle andere ontwikkelingsgebieden. Ouders worden betrokken bij het programma van Swazoom Kinderopvang door onder andere thuis met hun kind activiteiten te doen die aansluiten bij het programma van de voorschool. We zorgen voor een doorgaande lijn, zodat onze kinderen de beste start krijgen op de basisschool.

1. De vier pedagogische basisdoelen

Als professional willen we een omgeving die bijdraagt aan de basisbehoeften van kinderen. De voorschool wil kinderen goede kansen bieden gedurende de tijd die zij doorbrengen bij Swazoom Kinderopvang. Om kinderen optimaal te begeleiden in hun ontwikkeling moet er in hun omgeving aandacht zijn voor 4 pedagogische basisdoelen. Deze doelen zijn ontwikkeld en beschreven door pedagoge Marianne Riksen-Walraven en zijn opgenomen in de Wet Kinderopvang. De 4 pedagogische basisdoelen zijn het vertrekpunt voor ons pedagogisch beleid. Ze zijn het uitgangspunt hoe wij met onze kinderen omgaan, welke activiteiten worden aangeboden en hoe onderlinge interacties worden begeleid.

1.1 Het bieden van emotionele veiligheid

Het bieden van een gevoel van veiligheid is de meest essentiële pedagogische doelstelling voor de voorschool. Dit is het eerste basisdoel dat we willen bereiken. De kinderen moeten zich emotioneel veilig voelen om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Als een kind zich niet veilig voelt trekt het zich terug, durft niet te gaan ontdekken, gaat geen nieuwe contacten aan en kan dus niet profiteren van alle nieuwe kansen en uitdagingen die de voorschool biedt.
Het is belangrijk dat een kind zich thuis voelt in de groep. Het kind voelt zich op zijn gemak bij de pedagogisch medewerkers en met de andere kinderen. Wij creëren een fijne, warme sfeer in de groep. Er is aandacht voor elk kind en ook voor de ouder(s). We staan open voor vragen en opmerkingen. Voorspelbare positieve omgangsvormen en communicatie zijn belangrijk. Bij het kind groeit zo het vertrouwen dat het kan rekenen op ondersteuning, respect en zorg.

De pedagogisch medewerker werkt aan veiligheid door goed te kijken en luisteren naar de kinderen. Het betekent dat er oog is voor gebeurtenissen die onveilig voor een kind zijn. Er wordt gezorgd voor een positieve en vrolijke groepssfeer met een voorspelbaar dagritme en duidelijkheid over regels en afspraken.
Ook is de samenwerking met de ouder(s) en de school belangrijk, want een goede band tussen de pedagogische aanpak thuis, op school en de voorschool geeft kinderen duidelijkheid en een gevoel van veiligheid. Als ouders vertrouwen hebben in de voorschool, voelen kinderen zich er veilig.

1.2 Het bevorderen van de persoonlijke competentie

Hier gaat het om persoonlijke eigenschappen van het kind, zoals zelfstandigheid, zelfvertrouwen, veerkracht, motivatie en creativiteit. Daarnaast gaat het over de motorische, cognitieve en taalvaardigheden. Hierdoor zijn kinderen in staat om allerlei type uitdagingen goed op te pakken en kunnen ze goed omgaan met verschillende omstandigheden. Het betekent ook een eigen identiteit ontwikkelen en steeds beter weten wat je wil en wat je al kunt en waar je hulp bij nodig hebt.

In het werken met de kinderen worden de persoonlijke competenties gestimuleerd door goed te kijken wat de kinderen nodig hebben voor hun ontwikkeling en dat aanbieden. De toegepaste VVE-programma's (Piramide en Uk & Puk) zijn hulpmiddelen om te zorgen dat elk kind een fijne en leerzame tijd heeft en een goede start kan maken op de basisschool. De pedagogisch medewerker zorgt voor een aanbod en planning, die uitgaat van de behoefte van het individuele kind en past het (VVE-)programma hierop aan.

1.3 Het bevorderen van de sociale competentie

Vaak regelen kinderen hun sociale relaties zelf heel goed. Een kind dat sociaal competent is, heeft geleerd met andere kinderen en volwassenen om te gaan. De grote diversiteit aan culturen geeft de voorschool in Zuidoost een extra dimensie. Een kind neemt steeds verschillende posities in, leert het van anderen en van de volwassenen. Elk kind kan op de voorschool brede sociale kennis en vaardigheden opdoen. De kinderen leren sociale omgangsregels, zoals wachten, delen, naar elkaar luisteren, respect voor elkaar en rekening met elkaar houden.

Er zijn allerlei activiteiten te doen, afwisselend in de grote groep en in kleinere groepjes, die aanzetten tot gezamenlijk ervaren van plezier en succes, bijvoorbeeld kringspelen, (bord)spelletjes die kinderen samen kunnen doen en vrij spel

De pedagogisch medewerker let er op dat kinderen naar elkaar luisteren, dat ze elkaar helpen en speelgoed samen delen. De pedagogisch medewerker vraagt kinderen naar hun ervaringen en laten ze daarover vertellen. De pedagogisch medewerker geeft de kinderen veel positieve aandacht en waardering. De kinderen krijgen taakjes en ze helpen mee. We benoemen wat het kind doet. We houden rekening met verschillen in karakter en temperament. De kinderen krijgen de gelegenheid om hun energie kwijt te kunnen, door bewegen, dans en buitenspel. We richten ons, vooral bij de kinderen die extra (negatieve) aandacht vragen, op de dingen die goed gaan.

1.4 Overdragen van waarden en normen

Normen en waarden beïnvloeden wat kinderen doen, hun zelfbeeld, zelfvertrouwen en relaties met anderen. Kinderen leren stap voor stap hoe zij zich het beste kunnen gedragen en welke regels er belangrijk zijn in het omgaan met elkaar en binnen de samenleving. De pedagogisch medewerker leert kinderen, samen met ouders, inzicht te krijgen in die normen en waarden.
Op de voorschool hebben we te maken met een diversiteit aan culturen. Hierdoor krijgen kinderen te maken met verschillende waarden en normen. Basiswaarden van respect en veiligheid voor kind en medewerker staan te allen tijde voorop. Voor een kind is het belangrijk om te weten waar de grenzen liggen. De pedagogisch medewerker heeft hierin een voorbeeldfunctie.

Op de voorschool wordt er naar elkaar geluisterd. Wij lachen elkaar niet uit en pesten elkaar niet. Wij doen niet iets tegen iemands wil. Nee is nee. Er worden geen negatieve uitingen getolereerd over iemands geloof, huidskleur of seksuele voorkeur. Als het nodig is gaan we gezamenlijk in gesprek over dit soort onderwerpen. Wij doen elkaar geen pijn; niet slaan, bijten, gooien, schoppen enzovoort. We luisteren naar elkaar, tonen respect en helpen elkaar. We geven elkaar regelmatig complimentjes. We geven geen straf. We laten een kind hooguit even afkoelen en betrekken hem of haar daarna direct weer bij het spel.

2. Interactievaardigheden

In hoeverre de pedagogische doelen worden bereikt, hangt voor het grootste deel af van hoe de pedagogisch medewerker communiceert met de kinderen. De kwaliteit van de interactie tussen pedagogisch medewerker en kinderen bepaalt voor een heel groot deel de pedagogische kwaliteit van de voorschool. Het is van belang dat de pedagogisch medewerker de gedachten en gevoelens van kinderen kan inschatten, verwoorden en bespreken met de kinderen. Dit kan alleen als we kinderen als zelfstandige personen zien met eigen emoties, wensen, gedachten en intenties. De pedagogisch medewerker beschikt over de 6 interactievaardigheden van professor Marianne Riksen-Walraven om de kinderen veiligheid te bieden, hun persoonlijke en sociale competenties te bevorderen en ervoor te zorgen zij de kinderen waarden en normen eigen maken. Bij Swazoom Kinderopvang geven we deze vaardigheden als volgt vorm:

2.1 Sensitieve responsiviteit

Kinderen willen niets liever dan een prettige sfeer, aardige andere kinderen, geen ruzie, een pedagogisch medewerker bij wie ze zich veilig voelen en leuke dingen doen. Kinderen leren steeds beter emoties te herkennen. Dit komt omdat ze al veel ervaring hebben met allerlei gevoelens. Het is belangrijk dat de pedagogisch medewerker een veilig en onafhankelijk aanspreekpunt is voor de kinderen. Dat ze een luisterend oor heeft voor de verhalen, ruimte geeft voor het voelen van emoties en ondersteunt bij het verwoorden en hanteren van gevoelens.

De pedagogisch medewerker:

- Laat merken dat ze de signalen van kinderen opmerkt en er de juiste betekenis aan geeft (gevoel achter het gedrag).
- Loopt naar kinderen toe om met ze te praten en gaat op ooghoogte zitten.
- Reageert op een positieve en ondersteunende manier, zodat het kind zich begrepen voelt.
- Kijkt vriendelijk naar het kind, kijkt vriendelijk rond in de groep en maakt oogcontact.
- Benoemt wat ze ziet en benoemt wat de kinderen doen.
- Noemt kinderen regelmatig bij de naam.
- Geeft concrete complimentjes over het gedrag en moedigt kinderen aan.
- Zegt zo veel mogelijk ja en zo min mogelijk nee.

2.2 Respect voor de autonomie

Kinderen zijn niet slechts onderdeel van de grote groep, het zijn allemaal mensen met hun eigen gewoontes, voorkeuren en ideeën. Het erkennen van autonomie gebeurt aan de ene kant verbaal doordat de pedagogisch medewerker benoemt wat kinderen voelen, zien, ervaren. De pedagogisch medewerker kan bijvoorbeeld refereren aan de thuissituatie van kinderen of ze kan laten merken dat ze weet waar het kind van houdt of met wie het graag speelt. Ze respecteert de zienswijze van het kind. Dat betekent dus dat wanneer een kind huilt de opmerking ‘Rustig maar, er is niets aan de hand’, hoewel lief bedoeld, minder getuigt van respect voor autonomie dan: ‘Ik zie dat je verdrietig bent, vertel eens wat er aan de hand is’. Behalve dit soort verbale erkenning van de autonomie van kinderen kunnen pedagogisch medewerkers ervoor zorgen dat kinderen veel dingen zelf mogen doen, eigen ideeën mogen uitproberen, zelf oplossingen mogen verzinnen. Kortom: kinderen mogen zelf ervaringen opdoen. Het is voor kinderen waardevol om te ervaren dat zij zelf iets kunnen zoals iets oplossen of iets bedenken, pakken of doen. En dat op hun eigen manier. Zo leren kinderen zelfvertrouwen te ontwikkelen

De pedagogisch medewerker:

- Geeft kinderen de tijd om hun eigen gang te gaan, zelf iets te doen en iets af te maken.
- Toont geduld ten opzichte van eigen ideeën en oplossingen,

- Geeft kinderen keuzemogelijkheden.
- Staat open voor discussie met en een weerwoord van kinderen.

2.3 Structureren en leidinggeven

Bij structuren en grenzen stellen gaat het erom of pedagogisch medewerkers duidelijk kunnen maken wat zij van de kinderen in de groep verwachten en hoe zij er voor zorgen dat de kinderen zich daar ook aan houden. Een pedagogisch medewerker kan voor structuur zorgen door een vast dagritme aan te houden. Als de dag volgens een vast patroon verloopt hebben de kinderen het gevoel dat zij overzicht hebben. Het zorgt er ook voor dat ze makkelijk mee kunnen doen, omdat ze weten wat er komen gaat en wat er in elke situatie van ze verwacht wordt, bijvoorbeeld tijdens het eten of tijdens het voorlezen. De pedagogisch medewerker doet ook haar best om de kinderen te helpen bij het volgen van de regels door de kinderen aan de afspraken te herinneren en door tijdig in te grijpen als het er naar uit ziet dat een kind een regel vergeet. De pedagogisch medewerker geeft ook duidelijke uitleg aan de kinderen over wat zij van hen verwacht in een bepaalde situatie zoals bij het uitvoeren van een taak of een werkje, een speelactiviteit of tijdens een verzorgingsmoment. Bij het aanbrengen van structuur hoort ook dat de pedagogisch medewerker in de gaten houdt of de afspraken nagekomen worden.

De pedagogisch medewerker:

- Vertelt de regels op een positieve manier en legt uit waarom de regels gelden.
- Volgt een duidelijke dagindeling die past bij het ritme van de kinderen.
- Maakt gebruik van rituelen.
- Vertoont voorbeeldgedrag ten aanzien van omgangsvormen.
- Ondersteunt het kind bij zelfsturing.

2.4 Praten en uitleggen

Het brein van alle jonge kinderen is uitermate receptief voor het ontwikkelen van taalbegrip en taalgebruik. Kinderen leren taal door een combinatie van drie aspecten: taalaanbod (in de omgeving), taalproductie (door het kind) en feedback op het taalgebruik (door de volwassenen) om hen heen. Een pedagogisch medewerker die een rijk taalaanbod biedt, stimuleert de taalontwikkeling van de kinderen op de groep. Daarom is het ook zo belangrijk dat alle interacties met kinderen voortdurend begeleid worden door taal.

De pedagogisch medewerker:

- Stemt de inhoud en taal af op de interesse en het begripsniveau van de kinderen.
- Moedigt kinderen aan om hun gedachten, ideeën en gevoelens te verwoorden. En wanneer kinderen dit nog niet kunnen, verwoordt ze de bedoeling en gevoelens van de kinderen.
- Zegt wat ze doet, benoemd wat ze ziet en legt uit wat er gaat gebeuren.
- Praat met en niet tegen kinderen.
- Heeft oog voor de taalontwikkeling van het kind.
- Sluit het gesprekje af.

2.5 Ontwikkeling stimuleren

Bij ontwikkelingsstimulering gaat het om de acties die de pedagogisch medewerker onderneemt om de kinderen te begeleiden bij het vergroten van vaardigheden en kennis, passend bij het ontwikkelniveau en het potentieel van de kinderen. Het gaat daarbij om verschillende ontwikkelingsgebieden zoals taalontwikkeling, cognitieve ontwikkeling, rekenen, motorische ontwikkeling en de sociaal emotionele ontwikkeling. Ontwikkelingsstimulering is soms gepland, aan de hand van het VVE programma en vooraf bedachte activiteit. Maar ook andere momenten zoals routinemomenten, overgangsmomenten en spel bieden kansen die benut kunnen worden voor

ontwikkelingsstimulering. De pedagogisch medewerker stelt doordenkvragen tijdens het spel van kinderen (Wat ben je aan het doen? Waar zou je dit nog meer voor kunnen gebruiken?). Door dieper in te gaan op de uitingen van de kinderen, stimuleert de pedagogisch medewerker het kind om de gedachten nog beter onder woorden te brengen, of na te denken over probleempjes of vragen die tijdens het spel aan de orde komen. Bij ontwikkelingsstimulering draait het echter niet alleen om talige activiteiten. Bij alle ontwikkelingsgebieden (zoals fijne en grove motoriek, creativiteit en geheugen, etc.) leren pedagogisch medewerkers aan te sluiten bij het niveau en de interesse van het kind.

De pedagogisch medewerker:

- Speelt regelmatig met de kinderen mee en weet welke rol ze moet innemen.
- Stemt de stimulering af op de aandacht, de stemming en het begripsniveau van het kind.
- Heeft oog voor de talenten van kinderen en stimuleert kinderen bij het verder ontwikkelen van hun talenten.
- Biedt activiteiten aan, rekening houdend met de verschillen in interesses van jongens en meisjes en manieren waarop ze onderzoeken, ontdekken, samenspelen en de ruimte gebruiken.

2.6 Begeleiden van onderlinge interacties

Kinderen komen op de voorschool in aanraking met andere kinderen. Tijdens het ‘samenleven’ op de groepen hebben kinderen dus ook onderling contact. Deze ervaringen kunnen hun sociaal emotionele ontwikkeling zowel positief als negatief beïnvloeden. Het is daarom belangrijk dat een pedagogisch medewerker oog heeft voor deze interacties en deze goed kan begeleiden. Dat betekent niet alleen dat de pedagogisch medewerker negatieve situaties zoals ruzie in goede banen leidt, maar ook dat zij positieve interacties tussen kinderen opmerkt, waardeert en beloont. Het begeleiden van interacties, dat bij het sociaal leren van het kind in de groep een belangrijke rol speelt, bestaat vooral uit het opmerken en aanmoedigen van kinderen. Naarmate kinderen ouder worden ontwikkelen hun interacties zich tot samenspel. De pedagogisch medewerker besteedt aandacht aan positieve interacties door kinderen met elkaar te laten samenspelen of samen taakjes uit te voeren. Op deze manier leren kinderen rekening te houden met elkaar en om samen afspraken te maken over hoe ze de situaties aanpakken. Dit soort vaardigheden zijn essentieel om sociale relaties aan te kunnen gaan.

De pedagogisch medewerker:

- Ziet en waardeert positieve interacties tussen kinderen die zich spontaan voordoen.
- Richt de aandacht van kinderen op elkaar en laat kinderen naar elkaar luisteren.
- Onderneemt in een vroeg stadium actie tegen pesten.
- Besteedt aandacht aan nieuwe kinderen.
- Voert groepsversterkende activiteiten uit.
- Helpt kinderen in het verwoorden van hun mening/gevoelens naar andere kinderen.

3. Opbrengst- en ontwikkelingsgericht werken

Kinderen kunnen op onze voorscholen in de eerste plaats lekker spelen. Spelen is leren! Er is aandacht voor de algehele (spel)ontwikkeling. Wij werken opbrengst- en ontwikkelingsgericht door te werken met een erkende VVE-programma die aansluit bij de basisschool en met behulp van KIJK!. Per locatie wordt, in afstemming met de school en vanuit een gezamenlijke visie, een jaar-/werkplan gemaakt en geëvalueerd. In het programma komen een aantal thema's aan de orde. Deze thema's worden ingezet om de kinderen hun woordenschat te vergroten maar ook om aan de overige ontwikkelingsgebieden te werken. Verder wordt er gewerkt met observatiemethode KIJK!. Hiermee volgen de pedagogisch medewerkers de ontwikkeling van het kind.

Er wordt een schema gemaakt waarmee de pedagogisch medewerkers elke week één ontwikkelingsgebied onder de loep nemen. Zo zorgen zij ervoor dat alle ontwikkelingsgebieden aan bod komen en er een goed beeld van het kind ontstaat. De ontwikkeling van het kind wordt vervolgens minimaal twee keer per jaar besproken met de ouders. Ook wordt een papieren versie van de KIJK! Registratie overgedragen naar school wanneer een kind 4 jaar wordt. Met de beleidsmedewerker en teamleider worden beleidsstukken besproken waarbij bovenstaande wordt gebruikt als input. Aan de hand van de doelen in KIJK! wordt gemiddeld iedere 6 weken een groepsplan gemaakt waarmee de pedagogisch medewerkers aan de slag gaan. Dit plan geldt doorgaans zes weken en sluit aan bij de doelen van KIJK! Daarna is er een evaluatie en wordt er een nieuw groepsplan opgesteld. Het groepsplan gaat uit van de behoefte van het individuele kind en past het (VVE-)programma hierop aan. Het gebruik maken van kansrijke momenten om een thema of (taal)activiteit aan te bieden, is gedurende ons aanbod een belangrijk onderdeel.

Hieronder gaan wij in op de verschillende ontwikkelingsgebieden die allemaal met elkaar samenhangen:

3.1 Taalontwikkeling

Bij jonge kinderen is de taalontwikkeling in volle gang. Niet alle kinderen worden thuis voldoende in taal gestimuleerd, daarom is het taalaanbod op onze voorschool voor hen extra belangrijk. Kinderen leren taal van elkaar, maar vooral ook van de volwassenen waarmee zij omgaan. Het blijkt dat opgroeien in een omgeving waar veel met kinderen wordt gepraat over heel uiteenlopende zaken en waar veel met taal wordt gedaan een zeer grote invloed heeft op de taalontwikkeling van kinderen. Kinderen die thuis niet in een dergelijke omgeving opgroeien zijn extra gebaat met de voorschool waar zo'n rijke taalomgeving wordt aangeboden.

Pedagogisch medewerkers zijn een rolmodel voor onze kinderen en ouders en moeten in staat zijn een rijke taal aan te bieden. Daarnaast is een goede taalvaardigheid ook voor de communicatie met ouders en collega's van belang. Op de groep worden verschillende activiteiten aangeboden. In de grote kring wordt gepraat over van alles en nog wat met de kinderen, dit leidt tot een grote woordenschat. Er wordt actief geluisterd naar de kinderen. De pedagogisch medewerkers stellen vragen en laat de kinderen praten. Ook worden er in de kring boekjes gelezen en wordt er gepraat met de kinderen over de inhoud van de boekjes. In kleine groepjes wordt er gespeeld en gewerkt. De pedagogisch medewerker gaat erbij zitten en sluit aan bij de bezigheden van de kinderen. In kleine groepjes is er veel interactie tussen de kinderen. De pedagogisch medewerker gebruik taal in verschillende spelsituaties (benoemen, beschrijven, analyseren, redeneren en verbeelden).

Vanuit de GGD is er preventieve logopedie op onze locaties. Alle kinderen, bij wie dat nodig is, worden gescreend door een logopediste en zo nodig verwezen voor verdere behandeling. Het kan

bijvoorbeeld zijn dat er iets aan de hand is met de spraak-/taalontwikkeling of er is een eventuele achterstand door een andere thuistaal.

3.2 Lichamelijke ontwikkeling

Kinderen leren (meestal achtereenvolgens) zitten, kruipen, staan, lopen, rennen, huppelen en fietsen. Ze leren hoe ze zich steeds beter kunnen bewegen en hoe ze kun lichaam kunnen gebruiken. Jump In is een gezondheidsprogramma vanuit de gemeente, in het kader van de Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht (AAGG), waar Swazoom Kinderopvang aan meedoet. Dit draagt bij aan gezond eten, drinken en bewegen.

- De grove motoriek wordt gestimuleerd door lopen, dansen, klimmen en gooien met een bal. Onder andere met behulp van het programma 'Beweegkriebels', kunnen kinderen onder begeleiding leuke beweegactiviteiten doen.
- De fijne motoriek wordt bevorderd door pakken, vasthouden, tekenen, verven, kleuren, plakken, voorbereiden op schrijven cijfers en letters.
- De senso-motorische ontwikkeling gaat over de zintuigen: horen, zien, voelen, ruiken en proeven en het ervaren van bewegen en aanraken. Ook hier wordt aandacht aan besteed, bijvoorbeeld door te kleien, aandacht te besteden aan het proeven en ervaren van eten, naar buiten te gaan, enz.

3.3 Cognitieve ontwikkeling

Kinderen gaan de wereld om zich heen ontdekken. In het begin leert het kind alleen van concrete materialen, na verloop van tijd vormen zich beelden en woorden in de gedachten en wordt de taal een steeds belangrijker instrument om mee te leren en te denken. Ook begint het kind steeds meer interesse te krijgen voor cijfers en verschijnselen waarbij getallen een rol spelen. Het denken van het kind ontwikkelt zich, doordat het kind steeds beter leert informatie uit de omgeving te ontvangen, te verwerken en zijn gedrag daarop aan te passen. Het zelfstandig bedenken van oplossingen is van groot belang voor de cognitieve ontwikkeling. Dit wordt dan ook gestimuleerd door de pedagogisch medewerker.

De pedagogisch medewerker leert kinderen spelenderwijs hoe ze de wereld om zich heen kunnen ordenen: vormen, tellen, vergelijken. Ook wordt kinderen geleerd zich te oriënteren op de wereld om zich heen. Er is een getallenlijn op de groep. Er worden telliedjes gezongen en de peuter van de dag mag de kinderen tellen. Hoeveel jongens zijn er vandaag en hoeveel meisjes?
Er wordt gewerkt aan ruimte- en tijdsbegrippen, doormiddel van de dagkaarten, via foto's en of de dagen van de week. De kinderen leren hierdoor ook in welke volgorde gebeurtenissen plaatsvinden. In de bouwhoek kunnen de blokken geteld worden, er worden hoge en lage torens gebouwd met grote en kleine blokken met verschillende vormen. Op de groep zijn puzzels en voor de oudere kinderen zijn er verschillende bordspellen.
De pedagogisch medewerker biedt activiteiten aan waarbij kinderen kernbegrippen leren als hoog/laag, achter/voor, onder/boven, groot/klein en zwaar en licht etc.

3.4 Sociaal- emotionele ontwikkeling

Kinderen proberen in deze fase steeds hun eigen wil door te zetten. Als iets niet lukt of niet mag, kunnen ze flink driftig worden. Ze botsen steeds tegen de grenzen aan van wat ze wel of niet kunnen doen. Ze vinden het vaak nog moeilijk om met regels om te gaan. Vaak kennen ze de regels wel, maar

lukt het nog niet om zich er aan te houden. Bijvoorbeeld bij beurtspelletjes is het moeilijk om op de beurt te wachten. Ze vinden het fijn als of de pedagogisch medewerker erbij is om hulp te bieden. Ze worden steeds zelfbewuster, gaan ‘ik’ zeggen. Ze vinden het leuk om anderen na te doen in gedrag en spel. Na de derde verjaardag krijgen kinderen steeds meer belangstelling voor anderen. Ze kijken van een afstandje naar het spel van andere kinderen en sluiten daar dan bij aan. Ook krijgen ze steeds meer aandacht voor hun omgeving.

In de omgang met de peuters kijkt de pedagogisch medewerker steeds goed wat ze doen en wat er in hen omgaat. Er wordt verteld wat we zien: ‘volgens mij vind jij kleien leuk. Klopt dat? Daar geniet je van’. Zo voelen de kinderen zich gezien en kan zo stapje voor stapje leren om met gevoelens om te gaan. De pedagogisch medewerker stimuleert de kinderen om het zelf te doen wat ze al kunnen, of bijna zelf kunnen; zelf de jas aantrekken, handen wassen, zelf een boterham smeren. Waar nodig worden ze geholpen. De kinderen krijgen een compliment als ze het zelf proberen of als het is gelukt. Ook stimuleert ze pedagogisch medewerker de kinderen om zelf oplossingen te bedenken. Dit geeft zelfvertrouwen en helpt zelfstandig te worden.

3.5 Creatieve ontwikkeling

De kinderen werken aan hun creatieve ontwikkeling, door met thema’s als kleur, vorm, licht en ruimte bezig te zijn. Er wordt bijvoorbeeld op de locatie een 'schildersatelier' georganiseerd. Kinderen leren zich creatief te uiten en materialen te hanteren, zoals klei, verf, papier of textiel. Het bezig zijn op een manier die bij het kind past is belangrijker dan het eindresultaat. Kinderen hoeven niet allemaal dezelfde plak- of kleurwerkjes te maken.

Wij maken gebruik van 'Kleintjekunst'. Kunstenaars laten kinderen en pedagogisch medewerkers kennis maken met een breed cultuur-educatief aanbod van muziek- en theatervormen [7] in combinatie met verschillende materialen, zoals klei. Door dit aanbod wordt ook aandacht besteed aan het ervaren van bewegen op muziek en het bewust ervaren van geluiden en gewaarwordingen in de omgeving, wat ook de senso-motoriek bevordert.

Samen met het Bijlmerparktheater wordt jaarlijks een peuterfestival georganiseerd, met voorstellingen voor deze jonge doelgroep. Hier kunnen kinderen met ouders en pedagogisch medewerkers naartoe.

3.6 De rijke speel-leeromgeving

Om kinderen volop de ruimte te geven om zich te ontwikkelen, zijn de groep en de buitenruimte zo ingericht, dat deze uitnodigen tot zelfstandig en in groepjes spelen, leren en ontdekken. Dit gebeurt uiteraard onder begeleiding en binnen bepaalde regels en grenzen (zie ook ons veiligheids- en gezondheidsbeleid). De rijke speel-leeromgeving stimuleert kinderen om zich te ontwikkelen op het gebied van sociaal-emotionele vaardigheden, taal, rekenen, motorische vaardigheden en creativiteit.

Met behulp van het VVE-programma, thematisch werken en het vrije en gerichte activiteitenaanbod wordt een pedagogisch-didactisch klimaat gecreëerd. De inrichting is afgestemd op de leeftijd, ontwikkelingsfase en de verschillende interesses van kinderen en draagt bij aan de brede ontwikkeling. In de groepsruimte zijn speelhoeken ingericht die ontdekkend spel stimuleren. Zo is er o.a. een bouwhoek, leeshoek en een huishoek. De speelhoeken kunnen wisselen van (VVE-)thema en inrichting. Er kan bijvoorbeeld een winkeltje worden ingericht of aandacht worden besteed aan het thema verkeer, met auto's en een verkeerskleed. Er is speelmateriaal, zoals puzzels, boekjes, blokken en verkleedkleren. Speelmateriaal dat daarvoor geschikt is, is laag geplaatst; op de grond en in lage kasten. Zo kunnen kinderen het zelf pakken en opbergen. Kinderen kunnen ook spelen met kosteloos materiaal, zoals wc-rollen, doppen en deksels. Er is een grote tafel waaraan (gezamenlijk) kan worden geknutseld, gekleid of geschilderd. Kinderen mogen zoveel mogelijk zelf kiezen met welk

materiaal ze werken en hoe een werkje eruit ziet.

Voor de buitenruimte geldt eveneens dat speeltoestellen en speelmaterialen, zoals fietsjes en speelauto's, zijn afgestemd op de leeftijd van de peuters. Er wordt ook gespeeld met natuurlijke materialen, zoals takjes, water en zand. Uitgangspunt is dat je met van alles wat je tegenkomt iets kunt doen of maken. Zo ontdekken de kinderen veel (nieuwe) dingen.

4. Methoden

4.1 Piramide

In het kader van de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) werkt Swazoom Kinderopvang met de methode Piramide. Met Piramide worden jonge kinderen op een speelse manier gestimuleerd in hun ontwikkeling. Piramide is opgebouwd rond allerlei thema's. In elk thema komen alle ontwikkelingsgebieden aan bod; motoriek, spel, taal, omgaan met hoeveelheden en de sociaal-emotionele groei. Ieder jaar komen een aantal vaste thema's aan bod, zoals de herfst, de decemberfeesten, de lente en de zomer. Andere thema's, bijvoorbeeld verkeer of kunst, worden om het jaar aangeboden. In de vorm van activiteiten, aangeboden in grote of kleine kring, wordt er met de thema's kennisgemaakt. Daarnaast worden bij elk thema bijpassende hoeken gemaakt (de speelleeromgeving), waarin de kinderen spelen. Hier kunnen ze de pas verworven informatie weer uiten in hun spel en tevens leren van elkaar.

4.2 Uk & Puk

Uk & Puk stimuleert de brede ontwikkeling van 0- tot 4-jarigen door actief spel. Het is een totaalprogramma o.a. peuters en zeer geschikt voor het werken op de voorschool. De pop Puk is het speelkameraadje van de kinderen. Bij Uk & Puk zijn tien thema's ontwikkeld die aansluiten bij de belevingswereld van onze kinderen. Bij elk thema zijn activiteiten uitgewerkt voor drie leeftijdsgroepen. Deze activiteiten kunnen makkelijk ingepast worden in de dagelijkse gang van zaken. In de activiteiten is er aandacht voor de vier ontwikkelingsdomeinen: taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische en zintuiglijke ontwikkeling en rekenprikkels. Er worden tips gegeven voor de inrichting van de speelleeromgeving en het inzetten van materiaal. Natuurlijk draait het bij Uk & Puk niet om lesjes geven en lesjes leren. Uk & Puk leert onze peuters nieuwe vaardigheden. Door actief bezig te zijn en lekker te spelen!

4.3 KIJK!

KIJK! is een veel gebruikt digitaal observatie- registratieinstrument. KIJK! is een werkwijze die onze pedagogisch medewerkers ondersteunt bij het observeren, registreren en stimuleren van de ontwikkeling van onze kinderen.

Er wordt gekeken naar basiskenmerken, betrokkenheid en aanwezigheid van factoren die een risico kunnen vormen voor de ontwikkeling. Daarnaast wordt er gekeken naar een groot aantal aspecten van de ontwikkeling. Dit doe je met behulp van een aantal ontwikkelingslijnen. Werken met KIJK! vergroot je deskundigheid ten aanzien van het observeren van de ontwikkeling van jonge kinderen. Het helpt je bij het maken van bewuste keuzes voor de manier waarop je die ontwikkeling het beste kunt ondersteunen.

5. Zorgstructuur

5.1 Zorgcoördinator en extra zorg op de groepen

Swazoom Kinderopvang vindt het belangrijk dat ook kinderen die extra ondersteuning nodig hebben of kinderen met een beperking, de voorschool kunnen bezoeken, voor zover dit in het belang is van het kind, de ouder en/of de groep.

Swazoom Kinderopvang heeft een procedure 'kinderen die opvallen'. De pedagogisch medewerkers worden hierin geschoold. Zorgen om een kind worden altijd met ouders besproken. De zorgcoördinator kan de pedagogisch medewerkers en ouders ondersteunen en doorverwijzen bij zorgvragen. Samen wordt gekeken wat de beste ondersteuning is voor kind- en ouder en hoe dit het beste in gang gezet kan worden.

In geval van (vermoedens van) kindermishandeling, is er een stappenplan voor de meldcode. Hierbij ondersteunen de teamleiders de medewerkers. In afstemming wordt een keuze gemaakt om de zorgcoördinator of de aandachtfunctionaris te betrekken. Wij blijven zoveel mogelijk in gesprek met ouders om de juiste ondersteuning in te zetten. De veiligheid van het kind en onze medewerkers staan hierbij voorop.

5.2 Voorschool Plus en Plus Plus

Swazoom Kinderopvang heeft een Voorschool Plus waar kinderen met extra ondersteuningsbehoeften worden begeleid die hierna mogelijk naar het reguliere basisonderwijs kunnen doorstromen. Wanneer regulier onderwijs niet haalbaar blijkt wordt met de ouders naar andere mogelijkheden gezocht. Er zijn twee verschillende groepen op de Voorschool Plus. Op de ene groep komen kinderen drie dagen per week. Deze groep bestaat uit maximaal 10 kinderen. Op deze groep ontvangen de kinderen een aanbod van 16 uur VVE per week. Het programma wordt spelenderwijs aangeboden door twee gespecialiseerde pedagogisch medewerkers die ondersteund worden door de zorgcoördinator. Op de andere groep is plek voor maximaal 6 kinderen. Deze kinderen komen twee dagen per week. Met deze kinderen wordt vaak een traject ingezet naar een andere vorm van hulpverlenging. De Voorschool Plus werkt nauw samen met het Kernteam van het OKT welke bestaat uit een arts, een ouder/kind adviseur en een jeugdpsycholoog

6. Een doorgaande lijn naar basisschool en BSO

De meeste kinderopvanglocaties met voorscholen van Swazoom zijn gevestigd in een basisschool. De voorschool, de basisschool en de BSO werken vanuit een gezamenlijk visie.

6.1 naar de basisschool

Wij hebben afspraken gemaakt over de doorgaande leerlijn in groep 1 en 2 (de vroegschool)
In een jaar-werkplan worden de doelen, samenwerking bij de pedagogische en didactische aanpak vastgelegd. Er worden gezamenlijke trainingen gedaan (zoals bijvoorbeeld 'Leerkracht' of de Vreedzame School). Pedagogisch medewerkers en leerkrachten werken samen met verschillende methodes. Op de basisschool is een VVE-coördinator aanwezig, die vanuit de school zorgt voor de doorgaande lijn. Er worden gezamenlijke activiteiten georganiseerd, rond VVE-thema's en bijv. de Kinderboekenweek. Er is samenwerking met de IB-er (intern begeleider) van de school t.a.v. zorg en extra ondersteuning.

Als kinderen de overstap maken naar de basisschool is er een structurele (warme) overdracht. Ouders worden bij de gesprekken uitgenodigd (in ieder geval als extra zorg nodig is). Er wordt gebruik gemaakt van het Amsterdamse overdrachtsformulier.

Bij de overgang van voor- naar basisschool worden, met toestemming van de ouders, gegevens van Swazoom over de ontwikkeling van het kind overgedragen aan de school en aan de BSO. Dit doen wij om zo goed mogelijk aan te sluiten op de (ontwikkelings)behoeftes van het kind. Wij geven geen gegevens van andere organisaties door, tenzij ouders hier toestemming voor hebben gegeven en voor hebben getekend. Ook kunnen ouders dat eventueel zelf doen. Swazoom Kinderopvang heeft een plaatsings- en privacybeleid, dat geldt voor alle onderdelen van onze kinderopvang, dus ook voor de BSO. Omdat het gaat om een andere leeftijdsgroep dan de voorschool, hebben wij voor de BSO wel een apart pedagogisch beleid BSO. Dit kunt u vinden op onze website of verkrijgen via een medewerker van Swazoom Kinderopvang.

6.2 Naar de buitenschoolse opvang (BSO)

Op een aantal locaties biedt Swazoom Kinderopvang buitenschoolse opvang (BSO). Dit is bedoeld voor kinderen van 4 t/m 12 jaar; Onze BSO sluit naadloos aan op de aanpak van de voorschool.

De BSO is gevestigd in het schoolgebouw waar de kinderen op school zitten, vaak in het lokaal van de voorschoolgroep. Hierdoor en door combinatiefuncties van voorschoolmedewerker en medewerker BSO, kunnen kinderen weer de voor hun vertrouwde gezichten tegenkomen. Ook wordt samengewerkt met de kinder- en jongerenwerkers van Swazoom, voor bepaalde projecten, bijvoorbeeld sport.

7. De mentor

Alle kinderen hebben een mentor. Dit is een pedagogisch medewerker die op de groep staat bij het kind. De intake wordt zoveel mogelijk gedaan door de mentor. Tijdens de intake wordt verteld dat ieder kind een mentor heeft en wat dit inhoud. Tevens worden de wendagen besproken. De ouders en het kind maken (verder) kennis met de groep en andere pedagogisch medewerks.

Bij de verdeling van de kinderen wordt rekening gehouden met de volgende punten:

- Er is een goede verdeling tussen de pedagogisch medewerkers op de groep wat betreft aantallen.
- Wie meer uren werkt, heeft meer mentorkinderen.
- Het is belangrijk dat de pedagogisch medewerker die mentor wordt van een kind, een kind en ouders zoveel mogelijk dagen per week ziet (stel er is een pedagogisch medewerker die een kind 2 dagen ziet en een pedagogisch medewerker die een kind 3 dagen ziet, dan gaat de voorkeur uit naar de tweede pedagogisch medewerker.

7.1 De taak van de mentor

Voor de mentor zijn een aantal taken verplicht. Deze taken zijn:

- Het uitvoeren van de observatie.
- Twee maal per jaar een 10-minutengesprek voeren over de ontwikkeling en het welbevinden van het kind met de ouder(s).
- Aanspreekpunt zijn voor ouder van het kind i.v.m. ontwikkeling en welbevinden.

Wanneer de mentor afwezig is neemt de directe collega de taken van de mentor waar. Hier worden ouders mondeling over geïnformeerd.

7.2 Mentor – oudergesprekken

10-Minuten gesprekken worden gevoerd door de mentor. De mentor doet dit alleen. Wanneer een mentor tijdens een gesprek of om een andere reden een oudergesprek samen met een collega wil voeren, stemmen zij dit af met elkaar. Er zijn dagelijkse, informele contacten en indien wenselijk kan er door ouders of de pedagogisch medewerker een afspraak worden gemaakt voor een gesprek over de ontwikkeling en het welbevinden van een kind. Twee keer per jaar nodigen we ouder(s) uit voor een 10 minutengesprek.

Tijdens de haal- en brengmomenten is er tijd om in gesprek te gaan over de kinderen. Hier wordt geen gevoelige informatie gedeeld over het kind maar vooral de dagelijkse gang van zaken. Wanneer er bijvoorbeeld iets is voorgevallen wordt dit met de ouders in een privé setting besproken, waar geen andere ouders bij zijn. De mentor of een andere pedagogisch medewerker informeert ouders bij de haalmomenten over hun kind.

7.3 Observeren

Pedagogisch medewerkers observeren de kinderen dagelijks. Bevindingen worden geregistreerd in het kindobservatiesysteem ‘KIJK!. Deze wordt ingevuld door de mentor. KIJK! is een werkwijze die de pedagogisch medewerkers ondersteunt bij het observeren, registreren en stimuleren van de ontwikkeling van jonge kinderen tussen 0 en 4 jaar. Er wordt gekeken naar basiskenmerken, betrokkenheid en aanwezigheid van factoren die een risico kunnen vormen voor de ontwikkeling. Daarnaast wordt er gekeken naar een groot aantal aspecten van de ontwikkeling. Dit gebeurt met behulp van een aantal ontwikkelingslijnen.

Aan de hand van de bevinden in KIJK! wordt de ontwikkeling in een 10-minutengesprek twee maal per jaar met de ouders besproken. Wanneer er bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind of problemen zijn worden die hier ook in gesignaleerd. De mentor stelt een handelingsplan op, waarin een toelichting wordt gegeven op de zorgen en er worden doelen gesteld waaraan gewerkt gaat worden. Dit wordt samen met de pedagogisch coach en met ouders besprongen en in gang gezet.

8. Medewerkers in de praktijk

8.1 Pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerker is verantwoordelijk voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van onze kinderen op de voorschool. Onze medewerkers hebben passie voor het werk en zijn gekwalificeerd voor het werken met jonge kinderen op de voorschool. Kinderen worden, zowel in groepsverband als in individueel opzicht begeleid. Kinderen voelen zich veilig binnen de groep en de pedagogisch medewerker stimuleert kinderen, door middel van uitvoering van het pedagogisch beleidsplan en het VVE programma, zich verder te ontwikkelen. De pedagogisch medewerker organiseert activiteiten gericht op ontwikkeling en begeleidt kinderen bij de dagelijkse voorkomende bezigheden. De pedagogisch medewerkers worden aangestuurd door de teamleiders.

HBO-er als meewerkend VE coach

Swazoom Kinderopvang streeft ernaar dat op iedere groep een hbo- en mbo-opgeleide medewerker staat. Zo is er een evenwichtige verdeling tussen hbo- en mbo-medewerkers. Naast de dagelijkse opvang coacht de hbo-er de mbo-er, zodat de beoogde kwaliteit wordt verbeterd en geborgd. Dit wordt bereikt door:

- De pedagogisch medewerker op de groep te begeleiden.
- Een voorbeeldrol in het dagelijks werk op de groep te vervullen.
- Als vraagbaak voor pedagogisch medewerker te dienen.
- Een substantiële bijdrage aan de kwaliteitsverbetertrajecten en/of coaching trajecten te leveren.
- Feedback aan de pedagogisch medewerker te geven over het functioneren op de groep en informeert indien nodig de tealeider over de voortgang.

Invalkrachten

Ons uitgangspunt is: dezelfde gezichten op de groep. Bij tijdelijke uitval van een vaste pedagogisch medewerker wordt gewerkt met gekwalificeerde invalkrachten. Swazoom kinderopvang heeft een vaste invalpool en contact met een aantal uitzendbureaus. Op een bepaalde groep wordt zoveel mogelijk dezelfde invaller ingezet, die al bekend is met deze kinderen.

8.2 Pedagogisch beleidsmedewerker

Bij Swazoom Kinderopvang zijn de functie pedagogisch beleidsmedewerker en coach twee aparte functies. De pedagogisch beleidsmedewerker vertaalt beleidsvoornemens naar de concrete werkpraktijk en levert een actieve bijdrage aan de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op de onderscheiden beleidsterreinen binnen de organisatie. Hieronder valt o.a. het door ontwikkelen van het pedagogisch beleid voor de voorschool en de BSO, veiligheid- en gezondheidsbeleid en het stagebeleid. Deze functie wordt aangestuurd door de directeur bestuurder. Er gelden kwalificatie-eisen voor de pedagogisch beleidsmedewerker. Voor deze functies moet de medewerker beschikken over een diploma van een opleiding op de zogenoemde A-lijst of een diploma waarbij een aanvullend bewijs van scholing nodig is op het terrein van pedagogiek kinderen 0– 13 jaar (de zogenoemde B-lijst). Meer informatie is te vinden in het functieboek van de CAO Kinderopvang. De beleidsmedewerker binnen Swazoom kinderopvang voldoet aan deze eis.

8.3 Pedagogisch coach

De Pedagogisch Coach kenmerkt zich door het als allround coach verbeteren van de pedagogische kwaliteit van dienstverlening en professionele ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers. In het coaching beleid is te lezen welke vormen van coaching er zijn binnen Swazoom Kinderopvang en in het coaching jaarplan zijn thema’s beschreven waarop gecoacht wordt. De pedagogisch

medewerkers worden zodanig gecoacht dat wordt bijgedragen aan de professionele ontwikkeling van medewerkers en aan deskundigheids- en kwaliteitsbevordering. De coach signaleert structurele knelpunten in de ontwikkeling van medewerkers, kwaliteit van werkzaamheden en/of processen, methoden en programma's. Er wordt advies gegeven verbetering van het gehanteerde beleid. De Pedagogische Coach fungeert dan ook als spil tussen het beleid en de uitvoering hiervan. De functie wordt aangestuurd door de directeur kinderopvang. Net als voor de beleidsmedewerker gelden dezelfde kwalificatie-eisen voor de pedagogisch coach.

8.4 Zorgcoördinator

Binnen Swazoom kinderopvang bestaat de pedagogische kwaliteit ook voor een deel uit deskundigheid op het gebied van zorg en 'kinderen die opvallen'. De zorgcoördinator binnen Swazoom is verantwoordelijk voor alle casussen waarbij er zorgen zijn over het opgroeien en/of ontwikkelen van de kinderen van op de Voorscholen.

De zorgcoördinator is verbonden aan de zorgroepen binnen Swazoom. Zij voert in samenwerking met pedagogisch medewerkers de regie over de zorgcasussen. Daarnaast is zij verantwoordelijk voor de processen en werkwijzen van deze zorggroepen.

Tevens wordt de zorgcoördinator ingeschakeld wanneer er zorgen zijn over een kind op een reguliere voorschool van Swazoom. De zorgcoördinator observeert, registreert en verwijst door. Hierbij heeft zij nauw contact met externe betrokkenen zoals OKT, Logopedisten en jeugdhulpverlenging.
De zorgcoördinator stemt in samenwerking met ouders, pedagogisch medewerkers en externe betrokkenen af, welke vervolgstap nodig is. Dit kan zijn; OKIDO ondersteuning op de groep, overplaatsing naar Voorschool Plus of doorverwijzen naar specialistische hulp.

8.5 Stagiaires

Swazoom Kinderopvang is een erkend leerbedrijf en werkt volgens de normen van de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB; voorheen bij Calibris). Er wordt gewerkt met stagiaires die een beroepsbegeleidende leerweg (BBL) volgen en stagiaires van het HBO conform de cao Kinderopvang. Bij inzet van stagiaires wordt rekening gehouden met de opleidingsfase. Stagiaires voeren, onder begeleiding van de pedagogisch medewerker, taken en werkzaamheden uit, als onderdeel van hun leerproces. De taken en leerdoelen zijn afhankelijk van opleiding en niveau en worden vooraf met de stagiaire en de school besproken en vastgelegd. De pedagogisch medewerker blijft verantwoordelijk. Meer hierover is te lezen in ons stagebeleid.

9. Ouderbetrokkenheid

Om kinderen optimale ontwikkelkansen te kunnen bieden, is een goede samenwerking en afstemming tussen ouders en de opvang van groot belang. Goed contact en overleg is onderdeel van goede en professionele opvang. Dit is altijd tweerichtingsverkeer. De ouders worden zoveel mogelijk betrokken bij het aanbod en aanpak op de locatie , waarbij de beroepskrachten de ouders informeren. Maar ook andersom, geven de ouders aan de locatie informatie over de thuissituatie en het kind. De opvanglocatie kan deze informatie weer gebruiken bij het vorm geven van het aanbod. We gaan uit van een wederkerige relatie. Dit wordt “pedagogisch partnerschap” genoemd. Daar bedoelen we mee: De wederzijdse en gelijkwaardige betrokkenheid van ouders en opvang bij de opvoeding en de begeleiding van kinderen, om zo optimaal mogelijke omstandigheden te realiseren voor de ontwikkeling van kinderen, thuis en bij de opvang. Vanuit de gedachte van het pedagogisch partnerschap is er sprake van een gelijkwaardige relatie, waarin ieder zijn/haar eigen rol heeft en herkent. Door wederzijdse belangstelling en interesse leert men van elkaar en worden inzichten uitgewisseld. De ouder doet dit vanuit de rol als eindverantwoordelijke voor het kind, de beroepskracht als professional.

One size fits all is niet meer van deze tijd als we het hebben over een goede samenwerking met ouders. Zie beleid ouderbetrokkenheid hoe Swazoom Kinderopvang ouders betrekt bij het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen. Iedere ouder heeft zijn of haar eigen kracht en behoefte als het gaat om het optimaal stimuleren van de ontwikkeling van hun kind. Swazoom Kinderopvang werkt aan een gelijkwaardige relatie met iedere ouder, waarbij de ouders zich competent voelen in de opvoeding. We luisteren naar hun ideeën over opvoeden en ontwikkelen, samenwerken met de ouder is ‘key’. Hierbij is het hoofddoel dat ouders hun rol pakken. Een rol die ouders in staat stelt hun kind zo optimaal mogelijk te ondersteunen bij zijn/haar ontwikkeling. De aard en inzet per voorschool of basisschool kan verschillen om gericht maatwerk mogelijk te maken.

9.1 Ouders weten wat zij thuis aan ontwikkelingsstimulering kunnen doen

Er worden ouderbijeenkomsten en ouder(-kind-)activiteiten georganiseerd. Samen met ouders wordt bijvoorbeeld gebrainstormd over hoe zij kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van hun kind. Er kunnen bijeenkomsten worden georganiseerd, gericht op kennismaking, uitwisseling van ervaringen en onderlinge steun. Ouders kunnen ideeën opdoen en ervaren hoe je met simpele materialen een activiteit met je kind kunt doen, zoals trommelen. Er worden ouder-kindactiviteiten georganiseerd aan de hand van een thema, bijv. ‘wat heb jij aan vandaag?’ Hoe speel en knutsel je samen met je kind? Hoe kun je de aandacht/concentratie van je kind verhogen? Mede-opvoeders, zoals oma's en tantes worden uitgenodigd om deel te nemen aan activiteiten. Grootouders brengen veel ervaring in tijdens bijeenkomsten en maken de maatschappelijke context zichtbaar in opvoeden toen en nu.

Er worden samen met ouders excursies georganiseerd vanuit de thema’s. Bijvoorbeeld een herfstwandeling om materialen te verzamelen voor activiteiten, naar de kinderboerderij bij thema lente, een wandeling door de wijk, een bezoek aan de bibliotheek, enz. De pedagogisch medewerkers maken de inschatting of er voldoende volwassenen deelnemen aan deze activiteit en of de groep dit aankan. Dit met oog op het waarborgen van veiligheid voor kinderen en ouders. Swazoom is hierin eindverantwoordelijk.

Elke locatie maakt jaarlijks, naar aanleiding van gesprekken met en vragen en behoeftes van ouders, een ouderanalyse. De analyse vormt het startpunt voor een jaarlijks plan met een visie, doelen en gerichte ondersteuning en/of activiteiten.

10. Praktische werkwijze

10.1 Openingstijden

Onze kinderdagverblijven zijn (bijna allemaal) gevestigd in een basisschool. Wij sluiten zoveel mogelijk aan op de schooltijden. Dit is praktisch voor ouders die andere kinderen op de basisschool hebben. Onze kinderdagverblijven zijn 40 weken per jaar geopend. De schoolvakanties zijn we gesloten.

Op 1 januari 2020 is het aanbod van voorschoolse educatie verruimd naar 16 uur. Al onze locaties hebben een aanbod van 5.20 uur in de ochtend tot het begin van de middag. Dit varieert per locatie: in principe van 8.30 tot 13.20 uur. Locaties kunnen een kwartier tot een half uur eerder of later beginnen en eindigen. De exacte openingstijden van alle locaties zijn te vinden op onze website: www.swazoom.nl. Daaromheen is, op sommige locaties, verlengde of flexibele opvang mogelijk.

10.2 Lunch

Kinderen krijgen een gezonde lunch. Dit brengt geen extra kosten met zich mee voor ouders. Gedurende de dag drinken de kinderen water en eten zij fruit en crackers. Wij bieden een gezonde lunch aan, volgens de richtlijnen van het voedingscentrum, op een manier die prettig is voor kinderen. Wij eten gezamenlijk aan tafel en dringen geen eten op. Kinderen krijgen volkoren/bruin brood met gezond beleg, bijvoorbeeld met zuivelspread of humus, pindakaas of appelstroop. Daarnaast krijgen de kinderen 'snoepgroente', zoals komkommer of tomaatjes. De kinderen drinken melk, karnemelk, water of thee. Wij houden rekening met geloofsovertuigingen. Wij kunnen rekening houden met de meest voorkomende allergieën, zoals glutenallergie of lactose-intolerantie. Bij zeer specialistische diëten vragen wij ouders het eten en/of drinken zelf mee te geven.

10.3 Stamgroepen en open deurbeleid

Swazoom Kinderopvang streeft naar een vertrouwde en veilige omgeving voor de kinderen, daarom wordt er gewerkt met vast stamgroepen en vast gezichten in onze kinderdagverblijven. De groepen zijn 'horizontaal': er komen peuters in de leeftijd van 2 tot 4 jaar. Er zijn op de meeste groepen maximaal 16 kinderen tegelijk in een groep. Groepen kunnen wisselend van samenstelling zijn, omdat verschillende kinderen op verschillende dagdelen komen. De beroepskracht-kind-ratio (BKR), groepsgrootte en de opleiding van de pedagogisch medewerker zijn essentieel voor de kwaliteit van de opvang. De BKR voor groepen van 2-4 jarigen is 1 beroepskracht op 8 kinderen. De binnenruimte is ten minste 3.5 m² per kind op de groep. Daarnaast is er 3 m² vaste buitenspeelruimte per aanwezig kind. Kinderen kunnen extra dagen naar de voorschool komen mits er een plekje is. Het is wel noodzakelijk dat dit van te voren wordt aangevraagd bij het service team. Extra uren worden middels een factuur in rekening gebracht.

Een aantal locaties heeft twee stamgroepen. Soms is er een reden om deze groepen tijdelijk samen te voegen, bijvoorbeeld op rustige dagen. Wanneer dit gebeurd worden alle kinderen die deze dag aanwezig zijn van beide groepen samengevoegd en is er van iedere groep een vast gezicht aanwezig. Altijd in overleg en met toestemming van de ouder(s).

Door een open deurbeleid, kunnen kinderen uit verschillende groepen elkaar en de andere pedagogisch medewerkers regelmatig zien en samen spelen. Dat kan tijdens het buitenspelen en bij het binnenspelen, bijvoorbeeld in de hal. Kinderen hebben zo meer ruimte en meer ontdekkingsmogelijkheden. Zij raken vertrouwd met de kinderen en pedagogisch medewerkers op de locatie. Op deze manier is het voor een kind geen grote stap meer als het in een andere groep mag spelen.

Omdat bijna al onze kinderdagverblijven zijn gevestigd in een basisschool, raken kinderen al vroeg

vertrouwd met het gebouw en de werkwijze op school. Peuters en kleuters kunnen op bepaalde momenten samen spelen of bij elkaar op bezoek komen. Thema's worden gezamenlijk opgepakt of feesten kunnen gezamenlijk worden gevierd.

Wij wisselen activiteiten af met rustmomenten. Op sommige locaties worden gezamenlijke rustmomenten gecreëerd, bijvoorbeeld na de lunch, op de bank en/of met kussens en dekentjes, met rustige (klassieke) muziek. Er is op elke locatie een aantal matrasjes en slaapzakjes beschikbaar, voor kinderen die even willen rusten of slapen.

10.4 Vaste gezichten criterium

Afhankelijk van de leeftijd van het kind en de grootte van de stamgroep, krijgt ieder kind een aantal 'vaste gezichten' toegewezen. Op de voorschool zijn er 1 of 2 pedagogisch medewerkers vereist op de groep volgens de BKR. Voor kinderen van 1 jaar en ouder geldt maximaal 3 vaste gezichten. Dit betekent dat op alle contract dagen dat een kind aanwezig is, er één vast gezicht aanwezig moet zijn.

Tijdens ziekte, verlof of vakanties is er de mogelijkheid om tijdelijk af te wijken van het vaste gezichtencriterium. In deze periode kan een andere pedagogisch medewerker worden ingezet als een 'vast gezicht'. Om de emotionele veiligheid en stabiliteit voor het kind zoveel mogelijk te waarborgen neemt Swazoom Kinderopvang de volgende stappen:

1. Wanneer er een vaste pedagogisch medewerker uit de invalpool, wekelijks werkt op de desbetreffende groep, dan wordt deze pedagogisch medewerker als eerst ingezet op de groep.
2. De planner kijkt in het systeem welke pedagogisch medewerker uit de invalpool vaak/vaker op de desbetreffende groep heeft ingevallen en zet deze pedagogisch medewerker in.
3. De planner zet een vaste pedagogisch medewerker uit de invalpool van Swazoom Kinderopvang in.
4. Wanneer er een aangrenzende groep aanwezig is op onze voorschool, wordt er door onze planner gekeken of het mogelijk is om een pedagogisch medewerker van deze aangrenzende groep in te zetten. Dit is alleen mogelijk wanneer er twee vaste pedagogisch medewerkers op de aangrenzende koppelgroep staan.

Pedagogisch medewerkers die invallen op een groep kunnen informatie over de kinderen vinden in KidsAdmin. Daarnaast heeft iedere groep een map voor invallers, hierin is de werkwijze en praktische informatie van de voorschoollocatie terug te vinden.

10.5 3 uurs regeling

Onze voorscholen zijn dagelijks 5.20 uur geopend. De pedagogisch medewerkers open en sluiten samen. Daarnaast hebben de pedagogisch medewerkers geen pauze tijdens groepsuren.

10.6 Wennen

Natuurlijk willen wij dat elk kind en elke ouder zich welkom voelt bij ons. De pedagogisch medewerker neemt de tijd voor ouder en kind. Om kinderen en ouders rustig aan de nieuwe situatie op de voorschool te laten wennen hebben wij een wenprocedure. De wenprocedure kan natuurlijk worden aangepast, als dat beter past bij de behoefte van het kind en de situatie van de ouders. In principe gaat het wennen als volgt:

- Voor ingang van het contract heeft de ouder met het kind de intake.
- Na ingang van het contact kan het kind zonder ouders komen wennen. De eerste keer is dit een uurtje.
- De tweede keer wordt gekeken wat het beste is voor het kind: dat ouders een gedeelte blijven of weggaan. Het kind wordt een half uur eerder opgehaald.
- De derde keer wordt het kind een kwartier eerder opgehaald.
- Als de voorgaande keren goed zijn verlopen, kan het kind op de normale tijden worden

gebracht en opgehaald.

Mocht het wennen moeilijk gaan, dan wordt samen met de ouder(s) (alsnog) een aangepast wenprogramma opgesteld.